

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת וירא תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

סוטה - ה

1. אלו מימרות למדנו בגנות גסי הרוח?

- א. מקור לאזהרה לגסי הרוח - לזעירי: 'שמעו והאזינו אל תגבהו'.
לרנבי: ורם ללבך ושכחת, וכתיב: השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך, ואמר רבי אילעא: כל מקום שנאמר השמר פן ואל, אינו אלא בלא תעשה.
- ב. רב עירא - כל אדם שיש בו גסות הרוח - לסוף מתמעט, ואיננו בעולם, ואם חוזר בו - נאסף בזמנו כאברהם אבינו, [והובאו פסוקים] ואם לא שבו - 'וכראש שבולת ימלו' - רב הונא ורב חסדא, חד אמר: כזקן השיבולת וחד אמר כשיבולת עצמה - ולפ"ז 'וכראש' משל לאדם שנכנס לתוך שדהו, גבוהה גבוהה הוא מלקט.
- ג. מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח - רב הונא ורב חסדא, חד אמר: מגביה את הדכא. מרכיך השכינה לדכא, וראיה למ"ד זה מהר סיני.
- ד. ר' יוסף - לעולם ילמד אדם מדעת קונו, שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכירתו על הר סיני, (והניח אילנות טובות והשרה בסנה).
- ה. ר' אלעזר - כל אדם שיש בו גסות הרוח - ראוי לגדעו כאשירה, אין עפרו ננער, ושכינה מיללת עליו. [ולשלושתם הובאו פסוקים]
- ו. רב עירא, וי"א ר' אלעזר - מדת בשר ודם - גבוה רואה את הגבוה ואין גבוה רואה את השפל, אבל מדת הקב"ה הוא גבוה ורואה את השפל.
- ז. רב חסדא, וי"א מר עוקבא - כל אדם שיש בו גסות הרוח - אמר הקב"ה: אין אני והוא יכולין לדור בעולם - 'אותו לא אוכל', קרי אתו. ויש ששונים פסוק זה 'מלשני בסתר' על מספרי לשון הרע.
- ח. ר' אלכסנדר - כל אדם שיש בו גסות הרוח - אפילו רוח קימעא עוכרתו 'והרשעים כים נגרש', ומה ים שיש בו כמה רביעיות - רוח קימעא עוכרתו, אדם שאין בו אלא רביעית אחת - על אחת כמה וכמה.
- ט. רב - תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית של גאווה. ואמר רהב"ז שהיא מעטרת אותו כזקן השיבולת.
- י. רבא - בנידוי יהיה מי שיש בו גאווה ובנידוי יהיה מי שאין בו מקצת ממנה. אמנם רב נחמן בר יצחק אמר: לא מינה ולא מקצתה.
- יא. חזקיה - אין תפלתו של אדם נשמעת אא"כ משים לבו כבשר, 'בא כל בשר להשתחוות'.
- יב. ר' זירא - בפרשת נגעים, ב'בשר' כתוב ונרפא, ב'אדם' לא כתוב ונרפא, מי שהוא רך כבשר נרפא ומי שקשה כאדמה אינו נרפא.
- יג. ר' יוחנן - 'אדם' ראשי תבות: אפר, דם, מרה. שמהם נוצר, 'בשר' ראשי תבות: בושה, סרוחה וי"א שאול, רימה, ולכן לא יתגאה.
- יד. רב אשי - כל אדם שיש בו גסות הרוח - לסוף נפחת.
- טו. ר' יהושע בן לוי - בא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה, שבשעה שביהמ"ק קיים, אדם מקריב עולה - שכר עולה בידו, מנחה - שכר מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם, שנאמר: זבחי אלוקים רוח נשברה, ולא עוד, אלא שאין תפלתו נמאסת, שנאמר: לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה.
- טז. ריב"ל: כל השם אורחותיו בעוה"ז - זוכה ורואה בישועת הקב"ה 'ושם דרך אראנו בישע אלהים', אל תקרי ושם [שמאלית] אלא ושם [ימנית].

2. כיצד ביאר אב"י את כוונת משנתנו 'כיצד מקנא לה'?

- א. אל תדברי ודברה, אל תדברי ונסתרה, אל תסתרי ודברה עמו - עדיין מותרת לביתה ומותרת לאכול בתרומה.
- ב. אל תסתרי ונכנסה עמו לבית הסתר ושהתה כדי טומאה - אסורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה.

3. מה היה המשא ומתן בין רב יוסף לאב"י בענין סוטה שמת בעלה שחולצת ולא מתייבמת?

- א. לשון א' - רב יוסף ביאר המקור שאינה מתייבמת 'ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר' לאיש אחר - ולא ליבם. טען לו אב"י - אם פטרות התורה מיבום, א"כ לא תצטרך חליצה. ענה לו: אם הבעל היה קיים היתה צריכה גט, אף כעת האח במקום הבעל וחולץ.
- ב. לשון ב' - מקורו של רב יוסף: 'ויצאה מביתו וכו' התורה אומרת שיגרשה כדי שלא תסתור ביתו, ואתה אומר תתייבם לאחיו? טען לו אב"י - א"כ גם לאחר לא תינשא שלא תסתור ביתו. ענה לו: אכן אנו לא מחייבים את האחר לא ישא אותה, אבל אם היה יבום, היה מצווה.
- ג. לשון ג' - מקורו של רב יוסף: הכתוב קראו אחר, שהוא פחות מהראשון שהוציא רשעה מביתו, הוא הכניסה לביתו, ואתה אומר תתייבם לאחיו? טען לו אב"י - א"כ אם גירשה הראשון שמצא בה ערות דבר ונישאת לאחר, ומת בלא בנים, לא תתייבם, כיון שהכתוב קראו אחר? ענה רב יוסף - אצל האחר שנשאה, עומדת בשם טוב ויתכן שחזרה בה ולכן אין לגנות את היבם.